

Carducci, Giuseppe Chiarini, Guido Mazzoni, Annie Vivanti, Gabriele d'Annunzio, A. Torelli, Mario Rapisardi, Ugo Tarchetti, Emilio Praga, Fernando Fontana, Domenico Milelli, Arigo Boito, A. Aleardi, Ada Negri, Enrico Panzacchi.

Vsekako smejo Hrvatje pričakovati od bratov Ostojičev še lepih pesniških darov. Mi pa priporočamo njih pesmi tudi slovenskemu občinstvu, ki sega po hrvaških knjigah.

Tam zunaj že tulpe žarijo.

Tam zunaj že tulpe žarijo,
prsteni nad poljem gre vzduh,
vse bilke od solnca bleščijo,
in sveti od solnca se plug.

Ni mi dobro . . . Jaz venem in hiram,
ni moči mi iz tvojih bližin . . .
Živim, ah — a zraven umiram
po blesku gorâ in dolin.

Aleksandrov.

V duši je zavela mrzla zima.

V duši je zavela mrzla zima,
ko si proč obrnila oči.
Ni jih, ni jih, ah, zaman jih iščem
odhitelih, čarokrasnih dni.

Ni jih, ni jih — in pa tistih čutov,
ki nekoč so v prsih rajali,
ko sta duši v blaženstvu neskončnem
uro harmonij obhajali.

Vetre ti je božal polno lice,
ali jaz, kaj ne, še bolj sem znal.
Afrodita je hitela k nama,
Amor se je v grmu nasmejal.

Letargija se mi v prsih plazi,
v srce moje nepokoj hiti.
Jasna noč mi siplje zlate solze
na ljubezen nepozabnih dni.

Fran Valenčič.

Šumí Nil . . .

Črtica iz življenja egiptovskih Slovenk.

Spisala Ksenija.

ih, zamišljeno je stopala po prašnih ulicah ponosne Kahire.

Ni se menila za kričeče Arabce in Inde, ponujajoče kokosove orehe, datlje, banane, smokve, indijske preproge, kitajske vaze, japonske pahljače in nojeva peresa.

Mesto je poznala precej dobro; saj je preteklo že leto, kar jo je vrgla usoda izpod domačega podnebja v ta južni Babilon. Kruha je iskala tukaj kakor sto drugih, ki prebrodijo široko morje, da bi našli zakopane zaklade. Preteklo je leto, in še vedno si ni prihranila toliko, da bi se mogla vrniti domov. Bila je mlada, neizkušena, zgodaj od doma odtrgana cvetka, seve po lastni trmoglavosti.

Iskala je službe. Težek, bolesten vzdih trpečega srca se ji je izvil iz prsi. Danes je sama, na cesti brez strehe, brez službe. Za zadnjega pol tolarja si je kupila črevlje v arabskem delu mesta — in zdaj? . . . Krilo njeno je bilo zelo obnošeno in umazano, klobuk popolnoma brez forme, a pajčolan je kazal več lukenj; solnčnik ji je nadomestovala pokvarjena kitajska pahljača, pas pa obledeli trak. Rokavic ni niti imela. Moj Bog, kaj ji je bilo storiti? . . .

Na rokah sta ji zažvenketali dve srebrni zapestnici, edina spominka boljših let.

O dà, tudi ona je imela boljše čase. O, kako srečna je bila tedaj, ko je hodila v domačo šolo! To so bili lepi dnevi, in od tiste dobe je hranila ti dve zapestnici, spominka svojega trinajstega rojstnega dneva, srečnega dneva . . . Ti dve zapestnici, ti dragi priči lepih časov, bosta morali romati v zastavnico, ne da bi ju mogla kdaj rešiti. Ah, želodec se oglaša, in on je najhujši gospodar.

Počasi je šla dalje; ni se zmenila za poulični šum. Božala je zapestnici, kakor božáš ljubljeno stvar, predno se ločiš od nje. Dve debeli solzi sta ji padli na edina vidna spominka srečnih minolih let . . . Videla je pred seboj vso preteklost, a misliti ni mogla, ker jo je mučil glad . . .

Prišla je do glavne pošte ter se ustavila pod visokim vhodom. Ni zapazila, da lazi nekdo za njo ter opazuje vsako njeno kretanje

Privzdignila je pajčolan, in izza njega sta se zasvetili dve v solzah plavajoči modri očesi. Neznanec se ji je približal; ona pa se ni menila za nikogar in tudi ni opazila njegovih plamtečih pogledov. Šele, ko je začula tikoma sebe svoje ime, se je ozrla ter gledala vprašaje tujcu v obraz.

»Mademoiselle Lina D.«, dejal je s svojim slabim francoskim naglasom; v roki je imel neki zapisnik, kjer je čital dekličino ime.

»To sem jaz,« je dejala ter se poklonila.

»Zelo rad bi govoril avec mademoiselle.«

»Na vašo službo.«

»Kar hočem govoriti z vami,« je začel tujec s skrivnostnim glasom, »je obširno in pomisleka vredno; radi tega si usojam prositi, da sedete z menoj v voz, ki stoji tu-le pripravljen. Hočemo govoriti obširno, in upam, da boste zadovoljni.«

Vedno bolj radovedna, je pozabila na glad, ki jo je mučil. Sedla je v kočijo ter se stisnila v kot. Konja sta zavila iz mesta črez velikanski Nilov most v veliki Ghezirski drevored. Vročina je bila strašna, a vendar jih je srečalo par fijakarjev s svojimi lenimi, sestradanimi konji. Skozi debele kočijne stene se je čutilo pekoče egiptovsko solnce kot ognjen, vse uničujoč dih pekla. Lina se ni niti ozrla na svojega spremljevalca. Tiho sta slonela drug poleg drugega, stisnjena vsak v svoj kot. Ona je motrila kalne Nilove valove ter po njih plavajoče čolne, čolnice in male parnike, ki so krožili pod krasnim Ghezirskim vrtom. Motrila je visoke, vitke palme v gručah stoječe ob potu ali ob vodi ter umazane, polnage Arabce ob Nilovem obrežju. Opazovala je divno mestno panoramo ter visoke minarete. V prahu ob cesti sedeč, so ponujali »felahi« svoje melone in jagode ter drugo sadje, oblečeni le napol v »halabije« do kolen segajoče, s kakim umazanim fesom na glavi. Cele kope skoro nagih, rjavih otrok se je valjalo po prahu in kričalo.

Kočija se je pomikala leno dalje. Voznik in konja so dremali.

Iz tega opazovanja se je prebudila šele, ko se je voz ustavil na nekem dvorišču. Spremljevalec je skočil na tla ter ji ponudil roko, da bi ji pomagal. Ne da bi se ozrla na ponujeno roko, je izstopila ter se vprašaje obrnila k spremljevalcu. Prišla sta v malo gostilniško sobo. Neznanec je naročil obed. Izpraznila sta par buteljki piva, a tujec je naročil še vina. In začel ji je pripovedovati, da mu je dala njeno ime neka stara posredovalka služb, pri kateri se je bila priporočila. Rekel je, da ima brata, ki išče guvernante. Postala je zaupna. Razodela mu je svoje stališče ter ga prosila, naj ji preskrbi

dotično mesto prej ko mogoče. Stalo jo je mnogo premagovanja, da je odkrila svojo mizerijo, a mislila si je, da je rešena.

On je poslušal njeno izpoved z nenavadnim zanimanjem, s svojimi očmi pa se je kar potapljal v njenih očeh. V prvih hipih ni vedela, se mu li ona tako smili, ali pa je morda celo zaljubljen v njo . . . Ko je izpil zadnjo čašo šampanjca in trknil ž njo, vstane in seže v žep. Dal ji je neko vizitko. »To-le pa vzemite od mene danes, da si nakupite najpotrebnejših stvari, predno bova dalje občevala . . .« To rekši, ji je stisnil v dlan pet funtov sterlingov . . .

Sklonila se je, da bi mu poljubila roko, a on jo je rahlo odrinil.

Kak zagoneten dobrotnik! . .

Pri svetlobi ulične svetiljke je prečitala naslov, kamor je bila poslana, ter stopala zamišljeno dalje. Bilo je še precej daleč do stanovanja v Izmajlijskem delu mesta. Med potjo se je zatopila v premišljevanje. Prišla je do stanovanja. Bila je deveta ura. Vrtar je ni poznal, radi tega jo je čemerno vprašal, česa išče tako pozno.

»A, madame Ben stanuje v drugem nadstropju na levo,« je rekel zaspano in ji pokazal stopnice.

V družini je bila sprejeta z največjo vljudnostjo. Odkazana ji je bila luksuriozno urejena soba. Gospa ji je hotela razkazovati posameznosti, a bila je tako trudna od dogodkov istega dne, da jo je morala prositi, da se sme oddaliti.

Vzbudila se je šele ob osmih ter se oblekla. Gospa ji je servirala kavo s surovim maslom in pecivom.

A, kaj to pomeni? Ta prijaznost? Ta postrežba? . .

Opoldne ji je prinesel obed neki mali Arabec, poslan iz gostilne. Izpraševati si ga ni upala in tudi ni mogla, ker je govoril le arabski.

Včeraj pol obupana, pol mrtva od glada, danes — vsega v izobilju!

Bilo ji je vse neumljivo. A kako priti do dna tej uganki?

Tujca ni bilo ne prvi, ne drugi in ne tretji dan.

Vprašala je previdno, kdo je iskal stanovanja za njo.

»Istega popoldne, predno ste prišli k nam,« je začela pripovedovati gospa Ben, »je bil gospod W. tu. Izbral je sobo ter plačal najemnino za celi mesec. Povedal je, da je zadržan radi opravkov celih osem dni v nekem gorenjeegiptovskem kraju. Čudno, da ne veste vsega tega, ali vem si tolmačiti. Vi ste prišli šele na zvečer iz Sueza in niste mogli govoriti z gospodom W-jem. Pa veste, meni se zdi, da se smete imenovati srečno.«

»Kako to?«

»O, mademoiselle, on vas ljubi!«

Gospa Ben ni zapazila izpremembe na Ĺininem obrazu, ker je bilo že zelo mraĉno na balkonu, kjer sta sedeli.

»Veste li, demoiselle, da je gospod W. neizmerno bogat? Ima zelo veliko kupĉijo s slonovo kostjo in nojevimi peresi; to pošilja po vsej Evropi in tudi v Ameriko. Njegova žena živi na otoku Zante, a prihaja veĉkrat v Egipt. Sicer ne k njemu, ker se ne razumeta posebno, marveĉ k staršem, ki žive v »Zagaziku«,

Vsa osupla je poslušala Lina gospejino klepetanje.

»Zagotavljam vas, da osreĉi vsako žensko, katero ljubi.«

»Kako?«

»Zlata ima polne roke, biserov in briljantov in svoji izvoljenki daruje, da se vse bliska. Lahko noĉ, mademoiselle«.

*

To je torej celi misticizem, ki jo je obkroŹal! Rešil jo je iz obupa, da jo telebi toliko niŹe in da ji uniĉi mlado Źivljenje. Gorko je zaplakala. Kot krik ob prepadu v temni noĉi stojeĉemu nesreĉneŹu se ji je izvil obupni vzklik. ZaŹelela si je smrti.

Ne, delati je treba! Smrti si Źele le bitja brez energije, ki ne vidijo v svojem strahu nobene rešilne steze, a ona ni brez energije!

Naĉrt je bil storjen.

Komaj se je jela svitati zarja, Źe je bila na nogah. Odšla je na tihem naravnost na kolodvor. Mimogrede je vprašala, kdaj se odpelje vlak v Port-Saïd.

Ob ĉetrti na Źesto je Źe sedela v kopéju ter nestrpno ĉakala odhoda. Srce ji je burno tolklo, ĉutila ga je celo v grlu. Konĉno je zaŹviŹgal vlak, kolesa so zahrešĉala, in obrnila je hrbet kahirskemu mestu in zaljubljenemu gospodu W-ju.

V Port-Saïdu so ji pomagali z denarjem nekateri rojaki. Še istega dne pa se je vkrcala na ladjo, ki je odplavala Ź njo proti domovini slovenski.

